

Landelijke India Werkgroep

India Committee of the Netherlands

Utrecht, 19 februari 2004

Aan: de Minister voor Buitenlandse Zaken
Dr. B. R. Bot
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Zeer geachte heer Bot,

Graag willen wij uw aandacht vragen voor twee kwesties die ondergetekenden ook eerder onder de aandacht van uw ambtsvoorgangers hebben voorgebracht: kastendiscriminatie en de massamoord in de Indiase deelstaat Gujarat in de eerste helft van 2002.

Wij vragen uw aandacht voor deze kwesties in het licht van de komende zitting van de VN-Commissie voor Rechten van de Mens.

De eerste kwestie betreft kastendiscriminatie en soortgelijke vormen van discriminatie op basis van werk en afkomst. Deze vormen van discriminatie, achterstelling en uitsluiting treffen circa 250 miljoen inwoners van Zuid-Azië en een onbekend aantal mensen in Japan en diverse Afrikaanse landen.

In 2001 heeft de Nederlandse regering zich ingespannen om kastendiscriminatie op de Wereld Racisme Conferentie aan de orde te stellen. Op dat moment, door de tegenstand van India, helaas zonder officieel resultaat. Wel leidde de aanwezigheid van enkele honderden Dalits tot veel aandacht voor kastendiscriminatie.

Op verschillende niveaus hebben de VN en de Europese Unie sindsdien wel aandacht geschonken aan kasten- en soortgelijke vormen van discriminatie:

- In 2002 heeft het VN Comité tegen Rassendiscriminatie (CERD) een belangrijke Algemene Aanbeveling aangenomen tegen 'kastendiscriminatie en soortgelijke systemen van overgeërfde status'. De CERD kwam tot haar aanbeveling na het horen van 23 getuigenissen uit India, Nepal, Sri Lanka, Japan, Nigeria, Senegal, Niger, Somalië en Kenia.
- Ook de Subcommissie Mensenrechten van de VN heeft zich de afgelopen jaren nadrukkelijk beziggehouden met 'discriminatie op basis van werk en afkomst'. In augustus 2003 heeft de Subcommissie besloten om Mr. Eide en Mr. Yokota te verzoeken hun werk op dit gebied voort te zetten. Hen is onder meer gevraagd om uitgangspunten en richtlijnen op te stellen voor alle relevante actoren, inclusief de private sector en maatschappelijke instellingen.
- De Speciale Rapporteur voor Racisme, Doudou Diène, heeft de Algemene Vergadering van de VN in oktober 2003 aanbevolen om in de follow-up van de Durban Conferentie prioriteit te geven aan kastendiscriminatie.
- Het Europees Parlement heeft zich diverse malen, vooral in haar jaarlijkse rapporten over de rechten van de mens, nadrukkelijk uitgesproken voor een actiever beleid van de EU en de VN tegen kastendiscriminatie. De betreffende passages uit het in september 2003

aangenomen rapport vindt u bijgesloten. In dit rapport wordt gepleit voor een Speciale Rapporteur voor kastendiscriminatie.

- Tenslotte heeft het Europees Parlement onlangs in haar resolutie over de prioriteiten van de VN-Commissie voor de Rechten van de Mens in 2004, de EU aanbevolen om het initiatief te nemen voor een resolutie 'over de situatie van de Dalits'.

De tweede kwestie waarvoor wij u aandacht vragen is de massamoord op ongeveer 2000 mensen - merendeels moslims - in de Indiase deelstaat Gujarat in de eerste helft van 2002. In zijn beantwoording van Kamervragen over deze kwestie liet uw voorganger de heer De Hoop Scheffer, op 11 april 2003 weten, dat de deelstaatregering weinig heeft gedaan om de massamoorden te voorkomen, dat van berechting van de daders slechts in beperkte mate sprake is, dat slachtoffers onvoldoende worden gerehabiliteerd en gecompenseerd, dat er zorg bestaat over opzettelijke en systematische discriminatie en/of uitsluiting van moslims en dat de landelijke BJP regering aanvankelijk een afwachtende houding aannam ten aanzien van de massamoorden.

De minister liet ook weten dat Nederland zich sinds de uitbarsting van communaal geweld in EU-verband heeft ingezet om de kwestie Gujarat tijdens bilaterale contacten en in multilaterale fora aan de orde te stellen. Wij stellen de betrokkenheid van de Nederlandse regering bij dit onderwerp zeer op prijs.

Helaas is de situatie in Gujarat nauwelijks verbeterd wat betreft de straffeloosheid van de daders, het gebrek aan rehabilitatie van de slachtoffers en/of hun nabestaanden en de discriminatie en uitsluiting van moslims. In november 2003 bijvoorbeeld publiceerde Amnesty International een rapport over illegale detentie van moslims in Ahmedabad, Gujarat.

De rol van de centrale Indiase regering is op zijn minst ambivalent. Terwijl premier Vajpayee afgelopen november in een interview met de Financial Times nog nadrukkelijk stelde dat de schuldigen aan de moorden in Gujarat zullen worden gestraft, deed hij onlangs in Gujarat een oproep om 'het verleden te vergeten' en prees hij premier Modi van Gujarat – de politiek eerst verantwoordelijke voor de massamoord in 2002 – voor het brengen van 'vrede en welvaart in Gujarat'.

Bovenstaande in acht nemend:

- Verzoeken wij u zich in EU-verband in te zetten voor een resolutie van de VN-Commissie voor de Rechten van de Mens over kastendiscriminatie en soortgelijke vormen van discriminatie op basis van werk en afkomst;
- Vragen wij u zich in te zetten te voor de instelling van een Speciale Rapporteur voor 'kastendiscriminatie en soortgelijke systemen van overgeërfde status';
- Vragen wij u tevens te bevorderen dat de Speciale Rapporteur voor Racisme politieke steun van de Commissie krijgt bij zijn werk aangaande kasten- en soortgelijke vormen van discriminatie;
- Vragen wij u zich in te zetten om rapportage over kasten en soortgelijke vormen van discriminatie op te laten nemen in het mandaat van de rapporteurs voor geweld tegen vrouwen, de onafhankelijkheid van rechters en advocaten en het recht op onderwijs;
- Verzoeken wij u in de Commissie te pleiten voor duidelijke uitspraken over het onderwerp kastendiscriminatie in de daarvoor relevante thematische of aan landen gerelateerde verklaringen;
- Verzoeken wij u een initiatief te nemen of te ondersteunen in de VN-Commissie voor de Rechten van de Mens voor de totstandkoming van een resolutie over India, in het bijzonder over de situatie in Gujarat. Het Europees Parlement heeft in haar resolutie over de prioriteiten voor de VN-Commissie voor de Rechten van de Mens, aan de EU gevraagd een dergelijk dit initiatief rond India/Gujarat te nemen of te ondersteunen.

In de bijlage vindt u enkele documenten die als achtergrond kunnen dienen bij de door ons naar voren gebrachte thema's.

Wij zullen een kopie van deze brief doen toekomen aan de Vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer.

Wij zien uw reactie graag tegemoet en zijn natuurlijk graag bereid daarover met u of uw medewerkers van gedachten te wisselen.

Hoogachtend,

J. H. van Ham
ICCO

Manon Vanderkaa
CMC

Victor Scheffers
Justitia et Pax

René Grotenhuis
Cordaid

Sylvia Borren
Novib

G. Boer
KerkinActie

Manuela Monteiro
Hivos

Mede namens hen,

G.J.B. Oonk
Coördinator Landelijke India Werkgroep

Bijlagen:

- Twee schaduwrapporten over de situatie van Dalits in Nepal evenals de samenvatting van een omvangrijk rapport van de ILO over 'Discrimination and forced labour of occupational castes in Nepal'.
- Paragraphs on caste discrimination in the resolution of the European Parliament on 4th September 2003 on human rights in the world in 2002 and European Union's human rights policy (2002/2011(INI))
- Publicatie 'The rise of Hindu Extremism and the Repression of Christian and Muslim Minorities in India' van het Amerikaanse Center for Religious Freedom.
- Een recensie van het recent verschenen boek "Threatened existence – a feminist analysis of the genocide in Gujarat". Wij kunnen u indien gewenst een exemplaar van het boek toesturen.